

Régiók Bizottsága vélemény – A kormányzás szerepe a fejlesztési politikával kapcsolatos európai konszenzusban

(2007/C 197/09)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- úgy véli, hogy a demokratikus kormányzás a millenniumi fejlesztési célkitűzések megvalósításának alapköve, és tágabb értelmű megközelítésen kell alapulnia, továbbá hogy a sikeres fejlesztési politikának a helyesebb kormányzás a kulcsa. E kormányzás kulcseleme annak a felismerése, hogy a legjobb döntéseket a polgárokhoz legközelebb eső szinten hozzák;
- úgy véli, hogy egyáltalán nem elég beszélni arról, hogy „Kiemelten kell hangsúlyozni a helyi önkormányzatok szerepét a millenniumi fejlesztési célkitűzések megvalósításában”; hanem a kormányzáshoz olyan kormányzási módokra is szükség van, amelyek az átláthatóságnak, a lakosság részvételének és a szubszidiaritás tiszteletben tartásának elvére támaszkodnak, egy-egy ország hatóságainak valamennyi szintjén. Ezért
- e feltételek mellett, különösen a Földközi-tengerrel határos országok tekintetében (melyek közül többre kiterjed az Afrikára vonatkozó stratégia) alapvető fontosságúnak tartja a CdR 142/2005. számú, 2005. október 13-i, az euro-mediterrán partnerség tizedik évfordulójáról szóló véleményében kifejtett ajánlásainak ismételt hangoztatását – amelyek a 2007. április 10-i valenciai szeminárium következtetéseiben is szerepelnek – a helyi önkormányzatok euro-mediterrán fórumának létrehozásáról,
- felhívja a figyelmet arra a pénzügyi támogatásra, amelyet a helyi kormányzás megérdemel: a költségvetési támogatás legfeljebb 15 %-ának fenntartása – ahogy ez a 10. EFA-rendeletben szerepel – a civil társadalom támogatására, a műszaki együttműködésre és a kormányzásra, ahol ezt nem sorolták a kiemelt ágazatok közé, semmiképpen nem tűnik elegendőnek; ezt a plafont legalább 25 %-ra kellene emelni, hogy a nemzeti és a helyi dimenziót egyaránt fedezze,
- azt kéri az Európai Bizottságtól – a decentralizált együttműködés fejlesztése érdekében kötött együttműködési megállapodásuk célkitűzéseinek megfelelően –, hogy nyújtson technikai és pénzügyi támogatást, és működjön együtt vele a decentralizált együttműködési lehetőségek börzéjének létrehozása céljából az EU tagállamainak, valamint a fejlődő országoknak a helyi és regionális önkormányzatai közötti decentralizált együttműködési tevékenységek fejlesztésének elősegítése és jobb összehangolása érdekében.

I. Politikai ajánlások

A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „A kormányzás szerepe a fejlesztési politikával kapcsolatos európai konszenzusban – Összehangolt megközelítés az Európai Unióban”

COM(2006) 421 final – SEC(2006) 1020, SEC(2006) 1021, SEC(2006) 1022

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. egyetért az Európai Bizottság közleményének több általános elvével, melyek szerint

a) a demokratikus kormányzás a millenniumi fejlesztési célkitűzések megvalósításának alapköve, és tágabb értelmű megközelítésen kell alapulnia: nem korlátozódik a korrupció elleni küzdelemre, hanem azon különböző tényezők közötti kölcsönhatástól függ, amelyek megfelelő működésétől függ egy ország élete és polgárainak hasznát szolgáló fejlődése;

b) a helyi szerepvállalási folyamatot és a politikai párbeszédet kell előnyben részesíteni, és nem a feltételek kívülről történő meghatározását kell szorgalmazni, ami kedvezőtlenül hathatna a lakosságra;

c) a 2005. március 2-i Párizsi Nyilatkozat szellemében valamennyi európai adományozó részére közös hivatkozási pontokat kell nyújtani a demokratikus kormányzás elvének különböző tevékenységeikben történő alkalmazásával kapcsolatban;

2. ismételten megerősíti azt az elvet, amelyet a decentralizált együttműködésnek a fejlesztési politika reformjában betöltött szerepéről készített saját kezdeményezésű véleményében (CdR 224/2005) szereplő ajánlásokban fogalmazott meg, amely szerint a sikeres fejlesztési politikának a helyesebb kormányzás a kulcsa, e kormányzás kulcseleme pedig annak a felismerése, hogy a legjobb döntéseket a polgárokhoz legközelebb eső szinten hozzák;

3. következőképpen úgy véli, hogy a demokratikus kormányzás hatékony megvalósításához az Európai Bizottság által lefektetett elvek esetében nem szabad a nemzeti és a kormányközi szintre szorítkozni, és válaszolni kell a decentralizáció és a helyi szintű demokrácia gyakorlása által jelentett kihívásokra; azt ajánlja, ebből adódóan, hogy ne csak a nemzeti élet különböző szektorai között alakítsanak ki interakciókat, hanem a nemzeti és a helyi kormányzati szintek közötti jó kapcsolat kialakítására is törekedjenek;

4. úgy véli, hogy egyáltalán nem elég beszélni arról, hogy „Kiemelten kell hangsúlyozni a helyi önkormányzatok szerepét a millenniumi fejlesztési célkitűzések megvalósításában”, hanem a kormányzáshoz olyan kormányzási módokra is szükség van, amelyek az átláthatóságnak, a lakosság részvételének és a szubszidiaritás tiszteletben tartásának elvére támaszkodnak, egy-egy ország hatóságainak valamennyi szintjén; ezért az Európai Bizottság közleményét a következő elvek alapján kell alkalmazni:

a) a kormányzást hiteles és megfelelő hatáskörrel rendelkező helyi önkormányzatok létrehozásával kell megvalósítani, amelyek polgártársaik számára egy jogaik tiszteletben tartására és igényeik kielégítésére jótékony hatást gyakorló demokratikus decentralizáció terén elért előrelépést testesítenek meg;

b) az EU – az Európai Bizottság és a tagállamok – valamennyi együttműködési politikájának és programjának megfelelően tekintetbe kell vennie, hogy a fejlődő és az átmeneti helyzetben lévő országok helyi önkormányzatai részére elegendő eszközt kell folyósítani a rájuk háruló feladatok ellátására, az európai helyi önkormányzatoknak pedig ahhoz kell eszközöket biztosítani, hogy tapasztalataik és szakértelmük révén támogatást tudjanak nyújtani;

c) a helyi kormányzás terén elért haladást és az e kormányzás előtt álló esetleges akadályokat az országok szintjén folyamatosan értékelni kell. A tanulságokat regionális megfigyelőközpontokban kell összegyűjteni, amelyek az egyes országok helyi politikusainak véleménycseréjére és a helyes gyakorlatok terjesztésére szolgáló központok lennének. Ezek a megfigyelőközpontok – az EU és Latin-Amerika közötti decentralizált együttműködést vizsgáló barcelonai megfigyelőközponthoz hasonlóan – az érintett régió helyi önkormányzatai és az Európai Unió vagy esetleg más régiók helyi önkormányzatai közötti kapcsolatokat is nyomon követnék. E tekintetben a jelenlegi prioritás az lenne, hogy egy második megfigyelőközpontot is létrehozzunk az afrikai területi önkormányzatok kapcsolataira vonatkozóan;

d) általánosságban, a fejlődő országok decentralizációs folyamatai az országstratégiai dokumentumok kidolgozása során különleges figyelmet kellene, hogy kapjanak;

5. azt ajánlja, hogy intézkedjenek azon nehézségekkel kapcsolatosan, amelyekbe az uniós célokkal való azonosulás elvének megvalósítása ütközhet (mely az Európai Unió fejlesztési stratégiája alapkövének tekinthető) az EU és a kedvezményezett országok kormányai közötti kapcsolatokban, amikor a kormányzás szubnacionális szintjeit is tekintetbe veszik;

A fejlődő országok, különösen az AKCS és az afrikai országok területi önkormányzataival kapcsolatban

AKCS-országok

6. mindenekelőtt azt ajánlja, hogy teljes mértékben szerezzenek érvényt a módosított Cotonoui Megállapodás új 4. cikkének, és gondoskodjanak arról, hogy a decentralizált helyi önkormányzatokkal megfelelően konzultáljanak az érintett ország kormányával megtárgyalt uniós segélyprogramok kidolgozásával kapcsolatban;

7. elengedhetetlennek tartja, hogy az érintett országok helyi választott képviselőiből álló szövetségek számára rendelkezésre álljanak az e konzultáció eljárásaira és hatására vonatkozó információk;

8. ezzel kapcsolatban üdvözlö, hogy CdR 224/2005. számú véleményében megfogalmazott ajánlásának megfelelően iránymutatásokkal látják el az Európai Bizottság delegációit annak érdekében, hogy tájékoztatassák azokat az Európai Unió tevékenységének helyi dimenziójával, és különösen a kormányzás területével kapcsolatosan. Ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy hozzá nem juttatták el e dokumentumokat tájékoztatás céljából;

9. szükségesnek tartja a „kormányzási modell” szerkezetének felülvizsgálatát, mivel az kis teret hagy az uniós célokkal való azonosulás elvének, és igen kevés járul hozzá a helyi szintű demokratikus kormányzás előmozdításához: ahelyett, hogy önálló dimenzióként jelenne meg, töredezetten kerül szóba a kilenc rész közül többen szétszórva ⁽¹⁾; ugyanakkor számos rész (például a jogállamiság, a gazdasági kormányzás) decentralizált dimenzióját érdemes lenne önmagában megjeleníteni;

10. azt ajánlja, hogy széles körben használják fel a „kormányzási kezdeményezést” (pénzügyi tartalék, mely „a valódi változásokat és a meghatározó fejlődést célozza a demokratikus kormányzás területén”), a kormányzás nemzeti és helyi szintje közötti kapcsolat fejlesztése érdekében, tiszteletben tartva az igazságosság, az átláthatóság és a lakosság részvételének elveit, és azok a kormányok, amelyek nem juttatnak a helyi önkormányzatok részére a rájuk ruházott feladatokhoz megfelelő eszközöket, ne kapják ezt meg;

11. felhívja a figyelmet arra a pénzügyi támogatásra, amelyet a helyi kormányzás megérdemel: a költségvetési támogatás legfeljebb 15 %-ának fenntartása – ahogy ez a 10. EFA-rendeletben szerepel – a civil társadalom támogatására, a műszaki együttműködésre és a kormányzásra, ahol ezt nem sorolták a kiemelt ágazatok közé, semmiképpen nem tűnik elegendőnek; ezt a plafont legalább 25 %-ra kellene emelni, hogy a nemzeti és a helyi dimenziót egyaránt fedezze;

Afrika

12. üdvözlö, hogy az afrikai országok által a NEPAD (Új partnerség Afrika fejlődéséért) keretében kialakított és irányított Afrikai kölcsönös értékelési mechanizmus (APRM) jelentései a „kormányzási modell” alapjául szolgálhatnak;

13. azt szeretné, hogy az a figyelem és támogatás, melyet az Európai Unió a nemzeti szintű önértékelés gyakorlatára kíván fordítani, hozzájáruljon a helyi önkormányzatok részvétele és a decentralizáció területén elért haladás előmozdításához, és egy, az észlelt hiányosságok kiküszöbölésére szolgáló cselekvési program kidolgozásához;

14. megerősíti, hogy ahhoz, hogy a lakosság valódi haladásnak tekintse a hatáskörök decentralizációját, létfontosságú a helyi önkormányzatok kapacitásainak megerősítése. Ezen a területen többféle intézkedést is lehet hozni, például:

(¹) 1) politikai/demokratikus kormányzás, 2) politikai kormányzás/jogállam (igazságszolgáltatási és végrehajtási rendszer), 3) a korrupció megfékezése, 4) a hatóságok hatékonysága, 5) gazdasági kormányzás, 6) belső és külső biztonság, 7) szociális kormányzás, 8) nemzetközi és regionális összefüggések, 9) a partnerség minősége.

a) fokozott támogatásban lehet részesíteni a helyi megválasztott képviselők hálózatait, nemzeti, regionális vagy kontinentális szinten egyaránt (például a CCRA, az UCLG afrikai ágának létrehozásával); az afrikai városok időszakos találkozóinak sikere, amely 2006 szeptemberében, Nairobiban ismét megnyilvánult, azt mutatja, hogy a helyi képviselők sokat várnak ezen a téren;

b) növelhetők az eszközök, amelyek képesek fokozni az olyan szervezetek hatékonyságát, amelyek – mint például az ÖFP (Önkormányzat-fejlesztési Program, székhelye: Cotonou) technikai támogatást nyújtanak a helyi képviselőknek, és lehetővé teszik elképzeléseik és tapasztalataik cseréjét;

c) a helyi képviselők számára hozzáférhetővé lehet tenni a hatékony információs technológiákat, többek között a digitális szolidaritásra irányuló kezdeményezés révén;

15. azt ajánlja, hogy a helyi képviselőket tömörítő és gondjaiknak hangot adó szervezeteket vonják be az EU és az érintett országok közötti politikai párbeszéddel, különösen a 2007 második félévére tervezett EU/Afrika csúcstalálkozóval kapcsolatos fórumokba;

A világ egyéb régiói esetében

16. üdvözlö a tényt, hogy Latin-Amerikában a decentralizációt az állam korszerűsítésének egyik tényezőjeként tartják számon, valamint tájékoztatást kíván kapni a 2008-ra, az ázsiai régióra meghirdetett, a kormányzást támogató program megvalósításának előrehaladásáról;

17. üdvözlö, hogy az Európai Bizottság közleményében bejelentett „kormányzási keret” valóban megjelenik az európai szomszédsági politikához rendelt pénzügyi eszközben, és kéri, hogy vonják be a 2007–2010-es interregionális programon belül tervbe vett, a partnerországok és az uniós tagállamok helyi és regionális hatóságai közötti (a határokon átnyúló területeken túli) együttműködésre vonatkozó program megvalósításába, melyre 2008-tól kerül sor;

18. sajnálatát fejezi ki ugyanakkor amiatt, hogy a szomszédsági politika keretében az Európai Unió és az egyes érintett országok között létrejött különböző megállapodások alig adnak teret a kormányzás helyi dimenziójának;

19. e feltételek mellett, különösen a Földközi-tengerrel határos országok tekintetében (melyek közül többre kiterjed az Afrikára vonatkozó stratégia) alapvető fontosságúnak tartja a CdR 142/2005. számú, 2005. október 13-i, az euro-mediterrán partnerség tizedik évfordulójáról szóló véleményében kifejtett ajánlásainak ismételt hangoztatását – amelyek a 2007. április 10-i valenciai szeminárium következtetéseiben (CdR 59/2007) is szerepelnek – a helyi önkormányzatok euro-mediterrán fórumának létrehozásáról;

Az EU területi önkormányzataival kapcsolatban

20. mindenekelőtt emlékeztet egy korábbi véleményére (CdR 224/2005), amelyben azt kérte, hogy megfelelően vegyék ezeket számításba az európai fejlesztési politika kidolgozása során, és hogy azok a szervezetek, amelyeken belül nemzetközi és európai szinten hangot adtak véleményüknek, hatékony párbeszédet folytathassanak az európai intézményekkel;

21. az európai intézmények között teljes mértékben be kívánja tölteni azt a szerepét, amely a demokratikus kormányzást a lakosság irányában garantáló és biztosító helyi önkormányzatokat képviselő uniós szervként hárul rá; részt kíván venni az EU-nak a világ egyéb régióival, különösen Afrikával folytatott politikai párbeszédében, és úgy véli, hogy a következő EU–Afrika csúcstalálkozó erre első alkalommal lehetőséget biztosíthat;

22. többek között azt szeretné, ha bekapcsolódhatna az érintett országok helyi önkormányzataival folyó párbeszédbe, hogy megoszthassák egymással nézeteiket a decentralizáció megvalósításáról és a demokratikus kormányzás fejlődését elősegítő jelenlegi eljárásokról; ezért úgy véli, hogy a Cotonoui Megállapodás következő felülvizsgálata alkalmával az intézményi mechanizmusban a decentralizált önkormányzatokra ugyanolyan figyelmet kell fordítani, mint a gazdasági és szociális érdekcsoportokra, és; ebből következően olyan mechanizmussal rendelkezessen, mely hasonló az 1.4. jegyzőkönyvben az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság számára jelenleg meghatározotthoz;

23. ismételten megerősíti, hogy az európai helyi önkormányzatok meg kívánják osztani tapasztalataikat és szakértelmüket a

világ más régióiban működő helyi önkormányzatokkal; erre már sor is kerül, többek között a békével kapcsolatban, például a „városok diplomáciája” révén, de közreműködésük a kormányzati politikának is többféle módon a hasznára válhatna;

- a) elősegítené a közeledést és az eszmecserét Európa és a világ más régiói választott képviselőinek nemzeti szövetségei között;
- b) megerősíthetné az önkormányzatok között a decentralizált együttműködés területén már létező kapcsolatokat, és adott esetben – témák vagy földrajzi területek szerint – hálózatba szervezhetné ezeket az önkormányzatokat;
- c) ikerintézményi programok kialakítása révén új kapcsolatok létrehozását segíthetné elő az európai önkormányzatok és a világ más régiói között;

24. azt kéri az Európai Bizottságtól – a decentralizált együttműködés fejlesztése és érvényesítése érdekében kötött együttműködési megállapodásuk célkitűzéseinek megfelelően –, hogy nyújtson technikai és pénzügyi támogatást, és működjön együtt vele a decentralizált együttműködési lehetőségek bőrzéjének létrehozása céljából az EU tagállamainak, valamint az EU-n kívüli, fejlődő országoknak a helyi és regionális önkormányzatai közötti decentralizált együttműködési tevékenységek fejlesztésének elősegítése és jobb összehangolása érdekében. Az együttműködési lehetőségek e bőrzéje olyan online szolgáltatás formáját is ölthetné, amelynek keretében találkozhatnak egymással a támogatási igények és kérelmek, továbbá a pályázati felhívások és ajánlatok.

Kelt Brüsszelben, 2007. június 7-én.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE

II. Eljárás

Cím:	A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „A kormányzás szerepe a fejlesztési politikával kapcsolatos európai konszenzusban – Összehangolt megközelítés az Európai Unióban”
Hivatkozás:	COM(2006) 421 final – 2006/1020 (SEC) 2006/1021 (SEC) 2006/1022 (SEC)
Jogalap:	Az EK-Szerződés 265. cikkének első bekezdése
Eljárási Szabályzat:	
Tanácsi felkérés kelte:	2006. augusztus 30.
Elnöki határozat kelte:	2006. november 20.
Illetékes szakbizottság:	„Külkapcsolatok és decentralizált együttműködés” (RELEX) szakbizottság

Előadó:	Juliette Soulabaille, Corps-Nuds város önkormányzatának tagja (FR/PES)
Elemző feljegyzés:	2006. november 30.
Szakbizottsági vita:	2007. január 25.
Szakbizottsági elfogadás kelte:	2007. március 29.
Szakbizottsági szavazás eredménye:	Egyhangúlag elfogadva. Egyszerűsített eljárás, 26. cikk
Plenáris ülésen történő elfogadás kelte:	2007. június 7.
Korábbi RB-vélemény:	CdR 224/2005 fin⁽¹⁾, Decentralizált együttműködés az EU fejlesztési politikájának reformjában Előadó: Juliette Soulabaille, (FR/PES). A plenáris ülésen történt elfogadás időpontja: 2005. november 16. CdR 142/2005 fin⁽²⁾, Az RB véleménye a következő tárgyban: A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek Az euro-mediterrán partnerség tizedik évfordulója: Munkaprogram – felkészülés a következő öt év kihívásaira (COM(2005) 139 final) Előadó: Anna Terrón I Cusí, (ES/PES). A plenáris ülésen történt elfogadás időpontja: 2005. október 13. CdR 327/2003 fin⁽³⁾, Az euro-mediterrán partnerség és a területi önkormányzatok: a koordináció és egy konkrét eszköz szükségessége a decentralizált együttműködéshez Előadó: Jacques Blanc (FR/EPP) és Gianfranco Lamberti (IT/EPP).

⁽¹⁾ HL 115., 2006.5.16., 42.o.

⁽²⁾ HL 81., 2006.4.4., 46. o.

⁽³⁾ HL 121., 2004.4.30., 18. o.